

Гергьовден

Гергьовден в България се нарича денят, в който се чества Свети Георги Победоносец на 6 май. Обявен е за официален празник в Република България, както и за Ден на храбростта и Българската армия. Чества се и като Празникът на овчаря.

Ден на храбростта и Българската армия

Денят на храбростта започва да се чества в Българската армия още с нейното създаване. Празникът се чества на 6 май, но е официално учреден на 9 януари 1880 г. от княз Александър I Батенберг. През 1946 г. комунистическото управление прекъсва традицията на празника, обявявайки го само за „Ден на пастира“. Традицията е възстановена на 27 януари 1993 г. с постановление № 15 на Министерския съвет.

Народен календар

В българския народен календар Гергьовден е един от най-големите празници през годината и най-големият пролетен празник. Познат е с имената Гергьòвден, Гèргевден, Гю̀рговден, Гèрги, Джур̀джевдан, както и Хъ̀дърлез и Адрел̀ес, сред мюсюлмани, помаци и роми. Празникът е календарно обвързан – празнува се на 6 май и се чества във всички територии, населени с българи. С него започва лятната половина на стопанската година, завършваща на Димитровден.

Традиции и обичаи на Гергьовден

По стара българска традиция на Гергьовден във всеки дом се пече агне, а около празничната трапеза се събира цялото семейство. Задължително е на софрата да присъства и обредният хляб, но е хубаво да има още агнешка дроб сарма, млечни продукти, зелен лук, пресен чесън, варено жито, баница и вино. Освен това не трябва да се дават млечни продукти назаем.

Стопанката на къщата става рано и премиа двора, след което закичва вратите с букет от здравец, люляк и цъфнала клонка от плодно дръвче. Той се оставя да стои, докато изсъхне, а обичаят се спазва за здраве, берекет и щастие през цялата година.

Задояването на овцата, която се е сдобила първа с агънце през годината също е част от обредността на Гергьовден. Тя се окичва с венец от къпина, здравец, глог и коприва, завързан с червен конец, като същия се поставя и на вратата на кошарата. Задояването се извършва от млада жена, която е във фертилна възраст, а първа от него, през кухи стебла от девесил, отпива млада жена, за да се раждат женски агънца. На менчето също се привързва цветна китка с червен конец.

Съществено място в обредността на Гергьовден заемат зеленината, цветята и цъфналите клонки, които символично пренасят силата на природата върху хората и домашните животни. Затова къщите, стопанските помещения и градините посрещат празничното утро окичени с букови клонки, клонки от разцъфнала ябълка или друго плодно дръвче.

В нощта срещу празника, преди да пропеят първи петли, хората се къпят в утринната роса за здраве, тъй като народните вярвания гласят, че по това време всичко е "повито с блага роса". В нея се къпят и жени, които вярват, че това ще им помогне да бъдат плодови. Според друго народно вярване събраната и отнесена вкъщи гергьовденска роса притежава особена целебна сила. За да получат изцеление, болните се къпят в "лява вода" - мястото, на което реките завиват наляво.

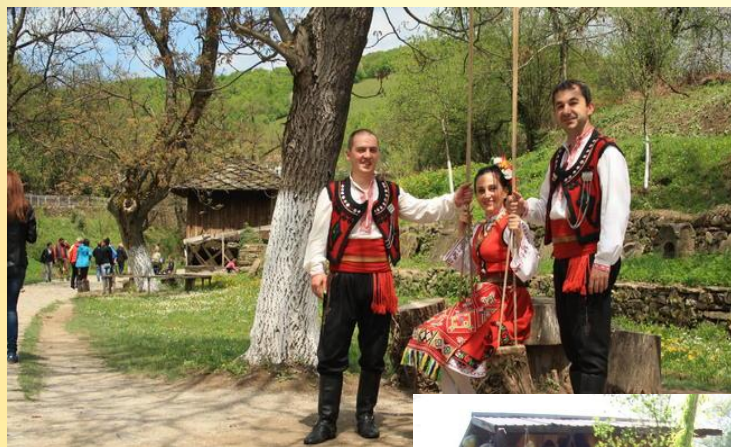
Наред с обичаите за здраве и плодородие, на Гергьовден се извършват и обреди за прогонване на злите сили, които могат да отнемат плодовитостта и млечността на животните. Навремето се е правила така наречената защитна магия, при която са използвани растения и храсти, покрити с тръни и бодли, жилеци и лютящи растения, както и такива със силна натрапчива миризма - чесън, коприва, къпина или глог.

По стара българска традиция агнето, което е първото мъжко родено през годината и най-често бяло на цвят, се заколва до източната стена на къщата или на свещено за местността място, наречено оброчище. Преди това му се дава зелена тревичка, за да има храна за животните и близва сол, за да са сити всички, окичва се с венец от билки и към рогата му се прикрепя свещичка. С кръвта му се намазват бузките на децата, за да бъдат здрави, а останалата се излива в течаща вода, за да не секва берекета в къщата.

На вече разлистено дърво се връзват люлки и се люлеят на тях на Гергьовден. Вярва се, че така се пренася растителната сила на дървото върху човека по време на пролетното събуждане на природата. Тъй като на люлките се люлеят предимно млади моми и ергени, песни и закачки не липсват. Техните песни и припевки имат любовен и весел характер.

На Гергьовден празнуват имената:

Георги, Галин, Галина, Галя, Гана, Ганка, Ганчо, Ганьо, Георгин, Геро, Гиньо, Гоце, Гошо, Георгия, Герган, Гергана, Гери, Гергина, Герго, Герда, Гина, Гинка, Гиргина, Жорж, Жоржета, Жоро и др.

A large Bulgarian flag is shown waving against a bright blue sky with scattered white clouds. The flag features three horizontal stripes of white, green, and red. The text is overlaid on the image.

Честит
Гергьовден!

Пазете несломимия
български дух!

Изготвил: Ивета Маринова Тодорова
от клуб “ Морал, ценности и религия “
10 клас

- Ръководител: Дарина Димитрова